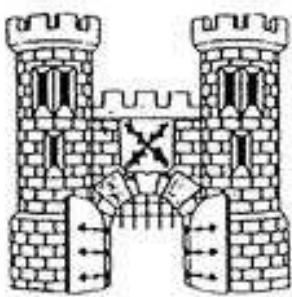

vexilotogie

103

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE

vexilotologie

103

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE

Jan Tejkal

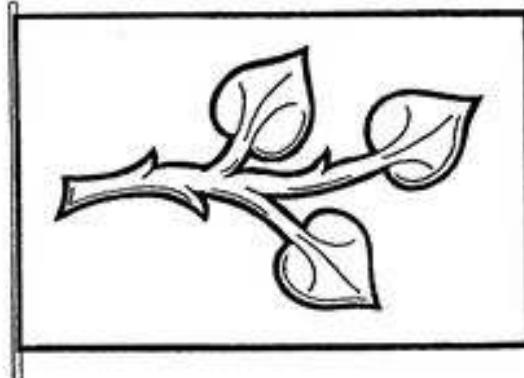
PRAPORY MĚSTSKÝCH OBVODŮ OSTRAVY III.

S odvoláním na předchozí články o symbolech městských obvodů Ostravy (1) představujeme nyní poslední čtyři městské obvody, kterým byly Radou města Ostravy schváleny a primátorem města Ostravy uděleny nové obecní prapory.

MARIÁNSKÉ HORY A HULVÁKY. Mariánské Hory, do r. 1901 Čertova Lhotka, obdržely právo na vlastní znak erbovní listinou ze dne 20.1.1902, pět let před svým povýšením na město (2). To bylo provedeno císařským rozhodnutím ze dne 1.4.1907 a následným privilegiem Františka Josefa I., vydaným dne 16.5. téhož roku, které dosavadní znak Mariánských Hor potvrdilo a navíc polepšilo přidáním zděné koruny na štit. Městský znak Mariánských Hor zanikl v roce 1924 připojením města k Moravské Ostravě.

Po ustavení městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky byl historický městský znak Mariánských Hor potvrzen primátorem města dne 24.8.1993 jako znak městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky.

Na svůj prapor však musel obvod, díky naprostu nezodpovědnému přistupu starostky a mistostarosty městského obvodu, hraničicimu misty až se schizofrenními stavami, čekat do loňského roku. Na základě schválení Rady města Ostravy ze dne 27.2.1996 udělil primátor města Ostravy obvodu prapor, tvořený modrým listem s bílou lipovou ratolestí se třemi listy, orientovanou horizontálně od žerďové části do části vlající. Jak se již v Ostravě stalo zvykem, oficiální popis není zcela přesný: *"Na modrém listu praporu od žerdi vyrůstající bílá lipová ratolest se třemi výhonky. Poměr stran praporu 2:3."*

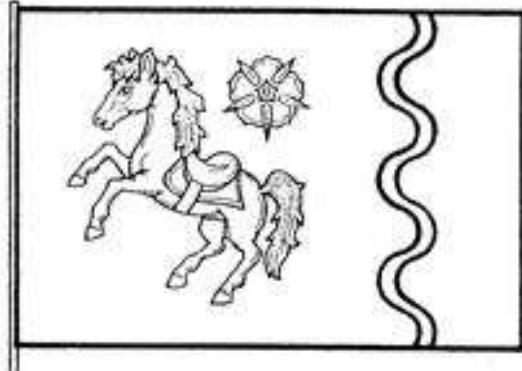

Konečná podoba praporu je výsledkem tříletého (!) úsilí členů Heraldické komise a autora tohoto článku přimět zmiňované představitele obvodu k vexilogicky správnému pojetí

mariánskohorské symboliky. Lipová ratolest je převzata z levé poloviny znakového štítu a vyjadřuje historicky český charakter obce, zatímco počet tří listů odkazuje na tři dnešní lokality obvodu: Mariánské Hory, Hulváky a část sídliště Fifejdy. Bohužel se nepodařilo prosadit červenou barvu listu praporu, který by korespondoval s barevnou podobou historického znaku.

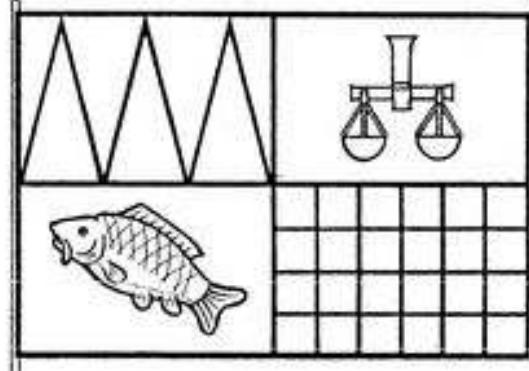
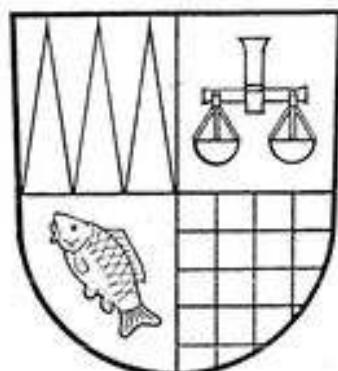
MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ. Centrální městský obvod, tvořený historickým jádrem dnešní Ostravy a připojeným městem Přívozem, se stal posledním městským obvodem s vlastní heraldickou a vexilogickou symbolikou. Na základě schválení Rady města Ostravy ze dne 29.10.1996 udělil primátor města Ostravy obvodu znak v podobě modrého štítu, jenž nese nad stříbrným sníženým vlnitým břevnem stříbrného koně se zlatým sedlem a červenou pokrývkou, provázeného v levém horním rohu zlatou pětilistou růži se zelenými okvětními listky. Rovněž udělil prapor, který tvoří modrý list, rozdelený bílým vertikálním vlnitým pruhem na žerd'ové pole opakující horní polovinu znaku a modré pole vlající. Poměr mezi třemi pomyslnými vertikálními pruhy, prvním modrým, druhým tvořeným vnějšími okraji oblouků vlnitého pruhu a třetím modrým je 17:3:4.

Oficiální popis praporu byl Heraldickou komisi města Ostravy stanoven takto: "Avers a revers praporu je identický. V modrém poli bílý, v poskoku doleva obrácený kůň, v pravé části pole praporu žlutá pětilistá růže. Ve vlající části praporu svisle umístěné bílé vlnité břevno. Poměr stran praporu 2:3."

Symbolika praporu, který je společným dílem autora tohoto článku a Heraldické komise města Ostravy, v sobě spojuje odkazy na obě části obvodu. Horní pole nese v podstatě historický znak Ostravy, zatímco obdobím heraldického úpadku poznamenaný znak Přívozu je zjednodušen do tzv. mluviciho znamení v podobě vlnitého pruhu, resp. břevna.

OSTRAVA - JIH. Městský obvod s největším počtem obyvatel patří do první desítky nejlidnatějších sídel v celé České republice. Jeho území je složeno z několika historických, ale i

ze zcela nově založených lokalit, z nichž nejvýznamnější jsou historické obce Zábřeh nad Odrou, Výškovice a Hrabůvka a nové sídliště Dubina.

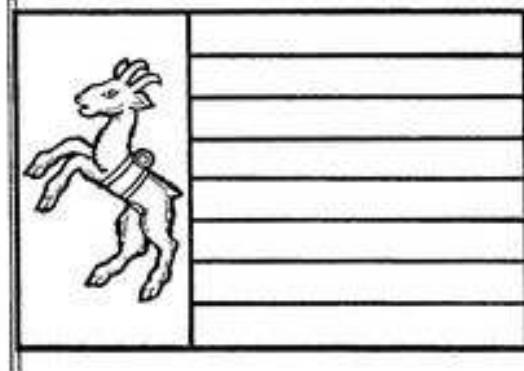
Znak městskému obvodu Ostrava-Jih udělil primátor města Ostravy na základě schválení Radou města Ostravy ze dne 4.10.1994. Tvoří jej čtvrcený štit, v jehož prvním červeném poli jsou tři stříbrné kužely, ve druhém modrém stříbrné váhy, ve třetím modrém kosmo položená stříbrná ryba a čtvrté je stříbrno-červeně šachované.

Z poměrně značného počtu návrhů praporu dali nakonec členové obecního zastupitelstva přednost doslovnému opakování znaku. V této podobě také primátor města Ostravy na základě schválení Radou města Ostravy ze dne 27.2.1996 nový prapor městskému obvodu udělil. Jeho oficiální popis zní: "Avers i revers praporu opakuje podobu znaku. Poměr stran praporu je 2:3."

Obecní symbolika městského obvodu Ostrava-Jih, kterou vytvořil autor tohoto článku, odkazuje na zmiňované čtyři části obvodu. Kužely jsou převzaty ze staré pečeti Zábřehu a váhy z historického typáče Výškovic, zatímco ryba odkazuje na staré znamení Hrabůvky. Šachovnice ve čtvrtém poli znaku a praporu vyjadřuje sídlištění zástavbu nové lokality Dubina. Barevné řešení symbolů v sobě spojuje vyjádření regionální příslušnosti k Ostravě (bilá a zelená) a k Moravě (bilá a červená).

SLEZSKÁ OSTRAVA. Ačkoliv původní Slovanská Ostrava, od 15. století Polská Ostrava a od roku 1920 Slezská Ostrava po svém povýšení na městečko dne 14.6.1879, ani po pozdějším povýšení na město dne 17.9.1920 nikdy znak úředně neobdržela, považuje se za tzv. vydržený znak města modrý štit, ve kterém na zeleném trojvrší stojí vzpřímený stříbrný kamzik s černým, zlatě lemovaným kruhem kolem těla, převzatý z rodového erbu hrabat Wilczků. V této podobě také primátor města potvrdil listinou ze dne 24.8.1993 historický městský znak Slezské Ostravy jako znak městského obvodu.

O necelé tři roky později udělil primátor města Ostravy na základě schválení Radou města Ostravy ze dne 27.2.1996 městskému obvodu také nový obecní prapor, který autor tohoto článku připravil jako list praporu rozdělený v jedné třetině své délky na modrou žerďovou část s bílým kamzíkem ze znaku a vlající pole, rozdělené na osm stejně širokých horizontálních pruhů střídavě bílých a modrých. Oficiální popis byl stanoven takto: "List praporu s poměrem stran 2:3 rozdělen v jedné třetině své délky na modré žerďové pole s bílým kamzíkem a na pole vlající, tvořené osmi stejně širokými vodorovnými pruhy v pořadí střídavě bílý a modrý. Avers a revers praporu jsou identické."

Počet pruhů přitom vyjadřuje počet historických obcí, které dnes tvoří rozlohou největší městský obvod Ostravy. Jedná se o Antošovice, Heřmanice, Hrušov, Koblov, Kunčice, Kunčičky, Muglinov a vlastní Slezskou Ostravu s osadami.

Poznámky:

(1) viz. *Vexilotologie* č. 96, s. 1851 až 1860 a *Vexilotologie* č. 101, s. 1931 až 1935.

(2) Podle článku L. Cimálkové "Jan Grmela a rozvoj Mariánských Hor v letech 1900-1906" otištěného ve sborníku *Ostrava*, sv. 7, Ostrava 1974 navrhl znak Jan Grmela. Ten je autorem i obecní vlajky tvořené dvěma vodorovnými pruhy, červeným a bílým, a schválené obecním zastupitelstvem v roce 1900.

The author brings the information on the symbols of four last municipal districts of the city of Ostrava. The flag of Mariánské Hory and Hulváky is blue with a white linden branch containing three sprouts. They stand for three parts of the district whereas the linden branch signifies the Czech character of the district and comes from the left half of the arms. The flag of Moravská Ostrava and Přívoz shows a white horse on a blue field. There is a yellow rose above the horse and a white wavy stripe in the fly. The flag of Ostrava-Jih (Ostrava-South) repeats the arms. Cones were taken from an old seal of Zábřeh and scales from that of Výškovice. Fish stands for Hrabůvky and the chessboard recalls the housing development of Dubina. The flag of Slezská Ostrava consists of a blue third with a white chamois at the hoist and of eight horizontal stripes of white and blue. There are 8 municipalities which form the district and this is reflected in the 8 stripes.

Jaroslav Martykán

VLAJKA OSMANSKÉHO OBCHODNÍHO LOĎSTVA

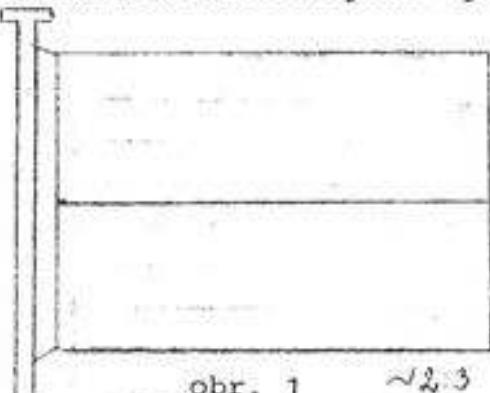
Sledování historie státní vlajky Turecké republiky (1) vedlo zcela logicky k zájmu o sultánovy symboly, respektive o vlajky vojenských hodnostářů válečného loďstva Osmanské říše. Je proto zcela na místě připomínka kolegy M.V.Revnivceva, s nímž jsem obsah obou svých předcházejících článků konzultoval, že by bylo záhadno zmínit se i o vlajce obchodních lodí, kolem které mají být navíc i určité nejasnosti. Protože v materiálech, které se mi dostaly do rukou při bádání o státní vlajce, jsou zmíněny i vlajky lodí obchodních, přináším k tomu několik svých poznatků.

V období vlády sultána Murada I. (1359 až 1389), kdy Osmané zřídili své válečné loďstvo, nedošlo zcela evidentně k vytvoření loďstva obchodního. Jednak byla vojenská flotila zřízena zcela účelově k zajištění vojenských cílů říše, jednak námořní obchod na pobřeží Malé

Asie ovládaly zcela jiné mocnosti. Osmanský sultanát byl v té době víceméně vnitrozemským státem, oblasti při Egejském i Černém moři tehdy patřily ještě Byzantincům, respektive po IV. křížové výpravě padla přístavní města do rukou benátských a janovských kupců. A jejich obchodní flotila proto zcela zajišťovala obchod po moři. Severoitalské republiky hrály rozhodující roli na tomto poli až do 15. století, kdy se podařilo Osmanům vytlačit je z východního Středomoří a částečně i Černomoří. Ještě v r. 1416 porazily Benátky osmanskou flotilu u

Gallipole, r. 1479 sice tzv. mír cařhradský nepřátelství Osmanů s Itálií ukončil, ale vedl i k uzavření příslušných obchodních dohod mezi sultánem a Benátkami s Janovem. Jsem proto toho názoru (i když nezvratný důkaz o tom nemám), že právě za vlády sultána Mehmeda II. Dobytatele (1451-1481) vzniklo obchodní loďstvo Osmanské říše.

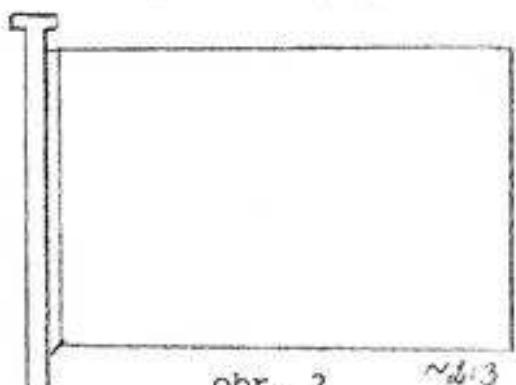
První zprávy o vlajkách na lodích, které patřily sultánovi (tj. státu) a které přitom neměly vojenský nebo hodnotný charakter, podává spisovatel Çelebi. Ve své knize o námořnictvu "Esfarülbihar", která vznikla v době krétského tažení kolem r. 1656, zmiňuje v kapitole nazvané "Flandura ve bayrak" (Plamen a vlajka), že kromě vlajek a dvojplamenů na hlavním stěžni a na zádi lodi paší se na ostatních lodích ve vlastnictví sultána používá po jedné

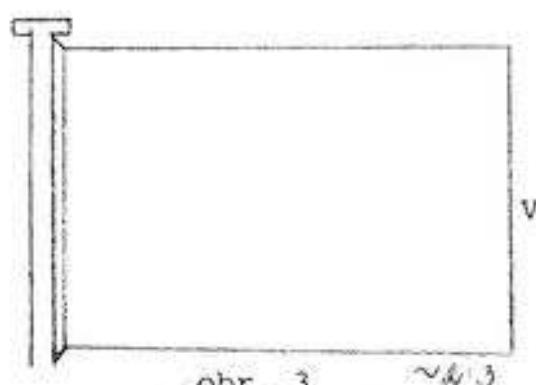
obr. 1 ~ 2.3

žlutočervené vlajce na zádi (2). Stejnou vlajku můžeme spatřit na jedné z ilustrací, doprovázejících tento Çelebiho rukopis, uložený dnes v paláci Topkapi v Istanbulu. Z kresby plavidla patřícího sultánovi Beyazidovi II. (1481-1512) je totiž patrné, že vedle červené obdélníkové vlajky sultána na hlavním stěžni se třemi půlměsíci při žerdi, vyšitými zlatou nití, vlaje na zádi vlajka, jejíž list je rozdělen na žluté a červené pole. Je tedy evidentní, že záďová vlajka byla zcela v souladu s heraldickými zásadami odvozena z vlajky sultánovy přenesením barev figury v podobě pruhu nad pole v barvě listu (obr. 1). Žlutočervená vlajka tak byla prvním symbolem označujícím lodi sultánova obchodního loďstva.

Explicitně se však o vlajce obchodních lodí mluví poprvé až v norimberském "Atlas novus" z r. 1712 (3), kde je uveden jako vlajka tureckých galér prázdný červený list. Obchodní lodě turecké državy Alžiru (od r. 1710 fakticky nezávislé na Istanbulu) pak ve stejné době pluly pod vlajkami s pěti vodorovnými pruhy (B-R-V-R-B). Tehdy poprvé se objevují v Osmanské říši zvláště vlajky určené výhradně pro obchodní loďstvo. Zavedl je v době vlády sultána Ahmeda III. (1703-1730) jeho vezír Nevşehirli Ibrahim paša (4). Podle vyobrazení v "Atlas novus" mohly mít obě vlajky poměr stran 2:3 (obr. 2).

obr. 2 ~ 2:3

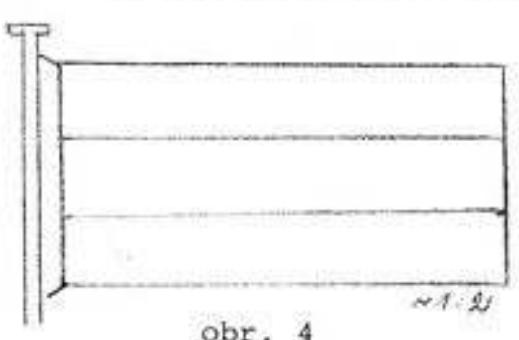

obr. 3 ~ 2:3

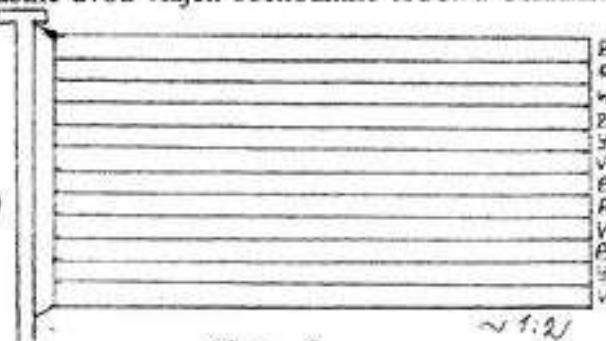
Tzv. islámské období na osmanských vlajkách v letech 1730 až 1793 se projevilo záměnou červené barvy za zelenou, a to nejen na vlajkách vojenského (bitva tureckých a ruských plavidel u mysu Kilburn r. 1787), ale i obchodního loďstva. O tom svědčí olejomalba s obchodními galérami v istanbulském přístavu, zhotovená r. 1790 a zobrazující lodi se zelenou záďovou vlajkou (obr. 3). O příčinách výskytu zelené barvy na tureckých vlajkách tohoto období jsem se zmiňoval již dříve (5).

Zatímco u vojenských vlajek znamenala reforma admirála Küçük Hüseyina paši z r. 1793 (6) návrat k původní osmanské symbolice a její doplnění osmicipou hvězdou, v obchodním loďstvu byla zelená barva částečně zachována. Tzv. Halisovo ručně malované album vlajek, jehož vznik je datován do období 1800-1807 a které Küçük Hüseyin paša daroval svému sultánovi Selimu III., dokládá podobu obchodní vlajky, a to nejen jediné! (7) Celé album je rozděleno do deseti oddílů, z nichž sedmý je věnován vlajkám obchodních lodí a hlavních přímořských měst v Turecku, zatímco osmý díl se zabývá symbolikou osmanských území mimo dnešní Turecko.

Zajímavým poznatkem je existence vlastně dvou vlajek obchodního loďstva Osmanské

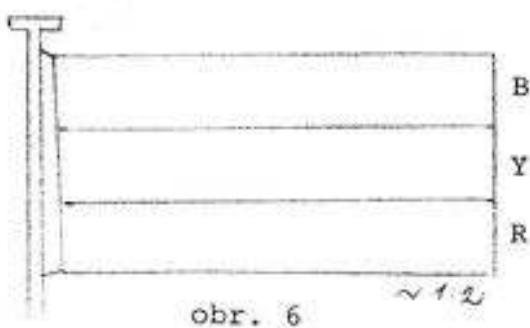
obr. 4 ~ 1:2

obr. 5 ~ 1:2

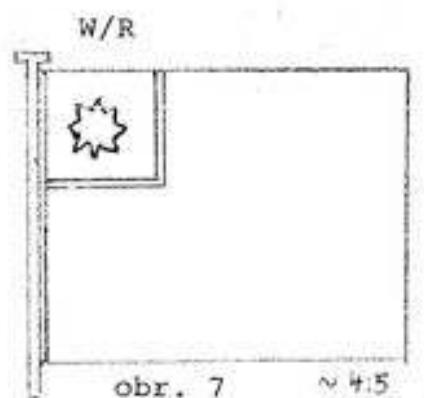
říše v té době: tzv. islámské obchodní lodi měly na zádi vlajku o třech pruzích (R-V-R), zatímco lodi z neislámských částí říše měly místo zeleného pruhu modrý! Na stěžni všech obchodních lodí, jejichž mateřský přístav byl na území Osmanské říše, pak vlály vlajky s dvanácti úzkými pruhy v barvách B-R-W-B-Y-V-B-R-W-B-Y-V (obr. 4 a 5). Lze tedy mit za to, že na konci 18. století již obchodní loďstvo nepatřilo výhradně sultánovi (tedy státu) a konfese majitele lodi se deklarovala i na použití záďové vlajky.

Na hlavním stěžni obchodní lodi měla vedle dvanáctipruhové vlajky vlát dále vlajka, dokládající příslušnost lodi k přístavu v Černém nebo Středozemním moři. Zcela kuriózní byl symbol obchodní flotily v Černém moři. List vlajky sestával ze 16 úzkých pruhů, z nichž každý byl rozdělen na čtyři úseky. V nich se střídavě opakovaly žlutá, červená, bílá a modrá barva. Jednodušší už byla vlajka středomořské obchodní flotily. Skládala se ze 3 vodorovných pruhů, shora modrého, žlutého a červeného (obr. 6).

obr. 6 ~ 1:2

neislámských částí říše přiznává zelenou barvu místo modré, jak uvádí Halisovo album (9). Protože by však v tom případě nebylo logické tyto vlajky odlišovat, jde zde patrně o chybu v případě neislámských lodí nebo o vyblednutí původně modré barvy, které je u obrazu pravděpodobnější než u alba. Na obraze mají obě vlajky poměr stran 2:3.

obr. 7 ~ 4:5

r. 1876 institut tohoto symbolu padl a jeho funkci od té doby již vykonává národní vlajka. Výslově to poprvé dokládá "Album vlajek Osmanské říše a cizích zemí", vydané Námořní inspekci r. 1912 (12). Podle něj se národní vlajka kromě úředních budov vztyčuje i na zádech obchodních i válečných lodí.

Poznámky:

- (1) J. Martýkán: Osmanské barvy - červená a bílá, *Vexilologie* č. 98 a 99.
- (2) F. Kurtoğlu: Türk bayrağı ve ay yıldız, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Yayımları, 2. vydání, Ankara 1987, s. 103.
- (3) Atlas Novus, Nürnberg 1712 (knihovna Fazıl Ahmet Paşa Kütüphanesi, ev. č. 336).
- (4) Raşit Tarihi, cilt 2, Istanbul H. 1282, s. 44.

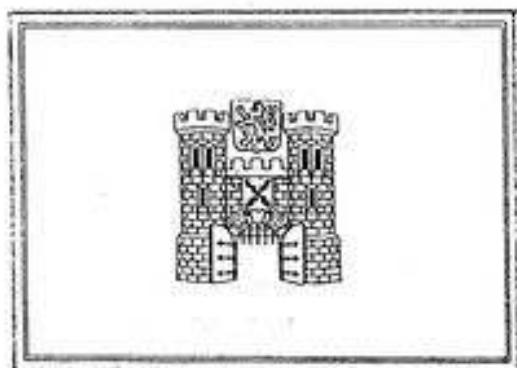
- (5) J. Martykán, op. cit., s. 1890.
 (6) J. Martykán, op. cit., s. 1899.
 (7) Bayrak albümü, Deniz Müzesi No.: 3199.
 (8) F. Kurteğlu, op. cit., barevná příloha č. 91 a s. 121.
 (9) Totéž, s. 123.
 (10) Totéž, s. 126. M.V. Revniveev upozorňuje na tabuli námořních a obchodních vlajek zemí světa v díle "Brockhaus' Conversations-Lexikon", Leipzig 1883. Na ní je tato vlajka vyobrazena již s pěticípou hvězdou. Konvenuje to s mým tvrzením (viz *Vexillologie* č. 99, s. 1902), že někdy kolem r. 1867 došlo k nahrazení osmincipé hvězdy pěticípou.
 (11) Nepodařilo se mi bohužel potvrdit platnost vlajky obchodních lodí, připisovanou Osmanské říši v knize K. A. Ivanova "Flagi gosudarstv světa", Moskva 1971, s. 119.
 (12) Devleti Aliyei Osmaniye sancakları ile dülveli ecnebiye bandıralarını havi albüm, Bahriye Maatbası (1912).

The merchant flags of the Ottoman Empire are subjects of author's research. Assuming the establishment of the Ottoman mercantile marine under Mehmed II. Conqueror (1451-1481) he states the first version of the merchant flag as yellow over red (15th century). According to the "Atlas novus" (1712) the plain red flag for the Ottoman merchant vessels was introduced by Viceroy Nevşehirli Ibrahim Pasha. Within so called "islamic period" of the Ottoman vexillology (i.e. 1730-1793) the red colour was replaced by green one. An Admiral Küçük Huseyin Pasha's reform in 1793 changed the Turkish merchant flag, as well - an ensign on merchant vessels was horizontally striped: (R-V-R) for Islamic vessels or (R-B-R) for vessels from non-Islamic parts of the empire. Fig. 5 shows a flag hoisted on the main mast of merchant vessels in the same time. A flag chart from the Maritime Museum, dated 1857, proves that the merchant flag introduced during "Tanzimat reforms" under Sultan Abdulmejid I. (Fig. 7) was the last one designated for merchant vessels especially because the present Turkish national flag introduced by Constitution in 1876 has assumed its function, too.

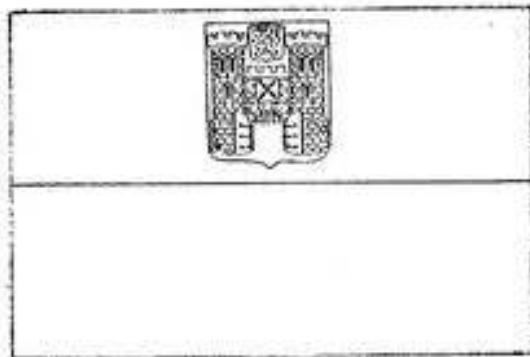
Milan Týma

HAVLÍČKOBRODSKÁ VLAJKA

Dne 10. srpna 1949 schválilo Ministerstvo vnitra ČSR vlajku, znak a barvy města Havlíčkova Brod (1). Vlajka byla sice výrobně jednoduchá, měla dva vodorovné pruhy, červený a bílý, přesto se nepoužívala.

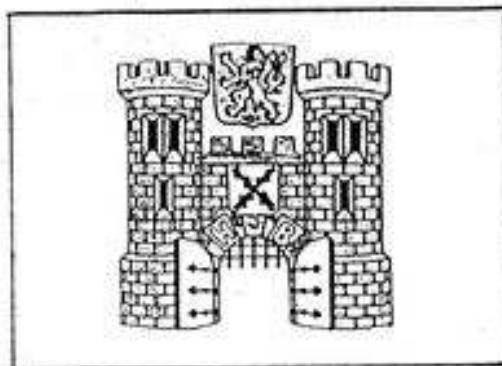
obr. 1

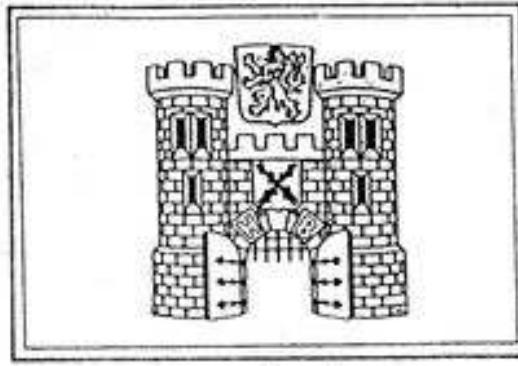
obr. 2

Po komunálních volbách v roce 1994 iniciovalo nové vedení radnice v čele s jejím starostou ing. Václavem Šrámkem zavedení nové vlajky. Dne 21.7.1995 poslalo dotaz heraldické komisi Poslanecké sněmovny Parlamentu, zda je možné umístit na havlíčkobrodskou

vrajku městský znak. Současně pověřilo Zdeňka Pokorného, aby zpracoval návrhy vlajky města. Bývalý vedoucí havlíčkobrodské galerie užil městský znak na popud starosty ve všech variantách (obr. 1-4). Tři návrhy měly přitom podobnou ideu - městský znak byl položen do

obr. 3

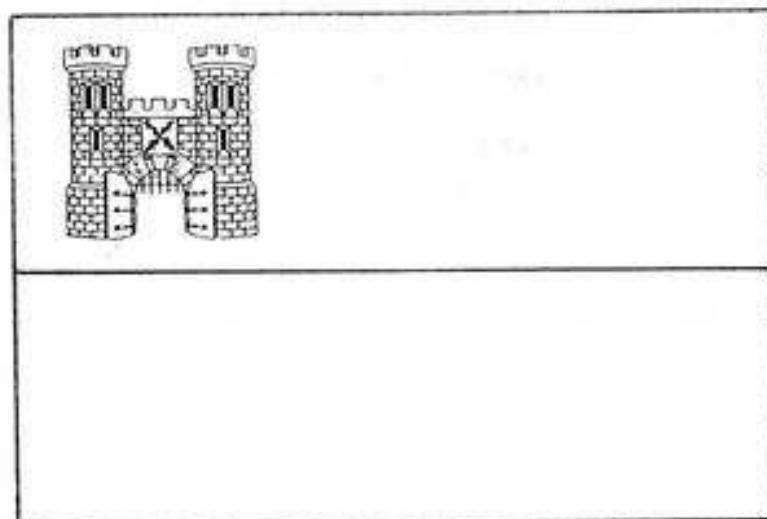

obr. 4

středu bílého listu, který byl bez lemování (varianta 3), s červeným lemováním (varianta 4) a s bílým a červeným lemováním (varianta 1). V prosinci 1995 je předložil městské radě, která na svém zasedání 21. 12. 1995 vybrala variantu č. 2 obsahující dva vodorovné pruhy, červený a bílý a městský znak ve středu červeného pruhu.

Tento návrh přivezl do Prahy na jednání heraldické komise 19. ledna 1996 ing. Václav Šrámek. Proběhla krátká diskuse, v níž členové komise vysvětlili starostovi důvody, proč znak nemůže být umístěn na městské vlajce. Dr. Z. Svoboda doporučil ponechat historickou červenobílou havlíčkobrodskou vlajku nebo užít na vlajce místo znaku jen žluté karé s černými ostrvemi. Dr. K. Müller naproti tomu navrhoval zvážit kombinaci červené a bílé tak, aby havlíčkobrodská vlajka nebyla zaměnitelná s monackou a indonéskou vlajkou.

Po diskusi v kuloárech přistoupil ing. V. Šrámek na kompromisní řešení. Do vlajky tvořené dvěma vodorovnými pruhy, bílým a červeným, byl přidán k žerdi na bílý pruh upravený městský znak. Byl bez štítu a bez červeného štítku s českým lvem, který byl nad hradebním cimbuřím. Odstraněna byla rovněž zlatá písmena H a B nad branou. Vlajku v této podobě schválilo městské zastupitelstvo 29. ledna 1996.

obr. 5

Dne 5. února 1996 bylo posláno barevné vyobrazení (obr. 5) nové

havlíčkobrodské vlajky heraldické komisi ke konečnému schválení. K tomu došlo 5. března 1996, kdy komise současně navrhla následující popis vlajky: *List praporu tvorí dva vodorovné pruhy, bílý nad červeným. V horním rohu červená kvádrová hradba s otevřenou branou se žlutými vraty mezi dvěma věžemi. Nad branou žlutý štítek s černými zkříženými ostrvemi. Poměr šírky k délce listu je 2:3.*

O dva měsíce později (7. května 1996) předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR PhDr. Milan Uhde předal dekret o udělení praporu do rukou starosty ing. V. Šrámka. Novou vlajku prezentoval na 1. českém národním vexilogickém kongresu v Hradci Králové ve dnech 18. a 19. května 1996 autor těchto řádků (2). Informace o novém symbolu přinesl v následujících měsících také havlíčkobrodský tisk (3), čímž vešel ve známost podíl jednotlivých osob na zavedení a propagaci této nové městské vlajky.

Poznámky:

- (1) Čarek, J.: Městské znaky v českých zemích. Praha, Academia 1985, s. 136.
- (2) Dopis starosty ing. V. Šrámka z 29.8.1996, v němž děkuje autoru těchto řádků za prezentaci havlíčkobrodské vlajky v Hradci Králové.
- (3) TM: Znáte vlajku města Havlíčkův Brod? Cesta vysočiny z 20.8.1996. -tm-: Město má novou vlajku. Havlíčkobrodský zpravodaj ze září 1996.

The first municipal flag of Havlíčkův Brod was approved by the Ministry of Interior in 1949 and consisted of red over white stripes. New councillors elected in 1994 initiated the introduction of a new flag and inquired the Heraldry Commission of the Czech Parliament about the possibility of giving the municipal arms on the flag. They invited then Zdeněk Pokorný, head of the municipal art gallery, to draw four proposals (Fig. 1-4). After the members of the Heraldry Commission rejected the arms on the flag, a compromise was accepted after a debate. The new flag (Fig. 5) was approved by the Heraldry Commission on 5 March 1996 and a letter with an official flag description was given by the Chairman of Parliament to the magistrate on 9 May 1996. The new flag was first used during the 1st Czech national vexillological congress in Hradec Králové on 18 and 19 May 1996.

ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ STRÁNKY NA INTERNETU

České vexilogické stránky (Czech Vexillological Pages, CVP) na Internetu vznikly v létě 1996. Kladou si za cíl zpřístupnit vexilogické informace z České republiky pro vexilogiku i nevexilogiku ve světě, kteří mají přístup k nejmodernějšímu zdroji informací - Internetu. Fyzicky jsou umístěny díky pochopení vedení školy na jednom ze serverů VŠP v Hradci Králové. Jejich URL je <http://web.vsp.cz/cvp/start.htm>.

CVP jsou rozděleny na několik částí. První část se věnuje současné státní symbolice České republiky. Je zde uveřejněn text zákona České národní rady ze dne 17. prosince 1992 o státních symbolech České republiky včetně obrazových příloh. Navíc je zde krátká informace o Svatováclavské koruně jako historickém symbolu české státnosti. Připravují se i stránky o symbolech státních útvarů na území ČR v minulosti.

Další část stránek obsahuje informace o vlajkách českých měst. Jako zdroj informaci posloužila kniha K. Lišky a L. Muchy Klíč k našim městům a články ve *Vexilogii*. Informace jsou zde uspořádány abecedně podle názvů měst. Textová informace je vždy doplněna barevným vyobrazením vlajky.

Následující stránky jsou věnovány 1. českému národnímu vexilogickému kongresu, který se konal v květnu 1996 v Hradci Králové. Kromě zprávy o průběhu kongresu a jeho vlajce a logu jsou zde vystaveny i barevné fotografie pořízené v době konání kongresu, přehled přednášek přednesených na kongresu a seznam jeho účastníků.

Další dvě skupiny stránek obsahují informace o činnosti Vexilogického klubu v Praze a Střediska vexilogických informací v Hradci Králové. Stránky týkající se Vexilogického klubu obsahují kromě informace o historii klubu a jeho symbolech také obsahy jednotlivých čísel zpravodaje *Vexilogie* a anglický přehled obsahu (summary, které na poslední stránku zpravodaje piše Aleš Brožek). Navíc jsou u jednotlivých čísel zpravodaje vybrány informace o

nej sledovanějším oboru vexilologie - o nových vlajkách ve světě a prostřednictvím hypertextových odkazů uspořádány podle data zavedení vlajky i podle abecedního pořadí. Stránky, které se zabývají činností Střediska vexilogických informací, se člení na část týkající se zpravodaje *Vexilokontakt*, *Informaci*, které vydávalo SVI, a Vexilogického lexikonu. Online vydání *Vexilokontaktu* obsahuje kompletní texty zpravodaje včetně ilustrací, oproti originálu však barevných. Část týkající se *Informaci* přináší pouze jejich přehled a poslední část je on-line verze textu Vexilogického lexikonu, který připravuje SVI ve spolupráci s berlínským Das Flaggenkabinett, opět s barevnými obrázky.

V současné době se CVP doplňují o další informace - obsahy zpravodaje *Vexilogie* zpět až k číslu 1, další nové vlajky ve světě a vlajky měst a obcí ČR, tak jak budou uveřejňovány ve *Vexilogii*. Připravují se stránky věnované regionálním vlajkám a již prezentované informace se budou doplňovat. Předpokládám, že i u nás se bude přístup k Internetu rozšiřovat a stále více zájemců bude moci využívat tuto moderní možnost komunikace.

Ing. Petr Exner

The contents of Czech Vexillological Pages (<http://web.vsp.cz/cvp/start.htm>) on the Internet are described.

NOVÍ ČLENOVÉ MEZINÁRODNÍ FEDERACE VEXILOLOGICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

Stalo se chvályhodnou tradici našeho zpravodaje, že čas od času informuje o vexilogickém dění ve světě, nových organizacích a společnostech, sdružujících naše kolegy ve vexilogický "tradičních" i zatím zcela neznámých zemích. Ve Zprávě ze 16. vexilogického kongresu ve Varšavě (viz *Vexilogie* č. 97, s. 1873) informoval nás delegát A. Brožek o přijetí sedmi nových členských organizací do Mezinárodní federace vexilogických společností (FIAV). Na stránkách *Vexilogie* (č. 90, s. 1764) jsme již v prosinci 1993 psali o vzniku Ukrajinské heraldické společnosti, stejně jako o založení Maďarské vexilogické společnosti (viz *Vexilogie* č. 91, s. 1785). Z podkladů zaslaných spolu se žádostmi o přijetí do FIAV a zveřejněných v bulletinu *INFO-FIAV* č. 6 z března 1995 nyní doplňujeme naše informace o nových členech FIAV. O posledním členu - Polské vexilogické společnosti - přinášíme samostatný článek z pera jejího předsedy.

CHESAPEAKE BAY FLAG ASSOCIATION

Americké vexilogové ze států Maryland, Virginie, Západní Virginie, Delaware a Pennsylvánie,

B+/B-

které se rozkládají na březích Chesapeacké zátoky, stejně jako obyvateli Federálního distriktu (D.C.) zajímající se o vexilogii sdružuje stejnojmenná společnost založená r. 1994. Její předseda Nicholas Artimovich stál donedávna v čele i Severoamerické vexilogické společnosti, k niž patří většina členů CBFA. Z původně neformálních setkání přátel pořádaných od r. 1982 se časem stala pravidelná pololetní zasedání, na nichž jsou připravovány různé akce a bulletin *The Flagship* (Vlajková loď). Členové

CBFA pořádají vexilogický zaměřené exkurze do muzeí, archivů a podobných institucí a zabývají se i osvětovou činností mezi obyvateli Marylandu a dalších států této oblasti. V roce 1995 měla CBFA dvacet členů a užívala vlajku, na niž pět hvězd symbolizuje pět členských států Unie, jejichž vexilogové společnosti sdružuje.

BURGEE DATA ARCHIVES

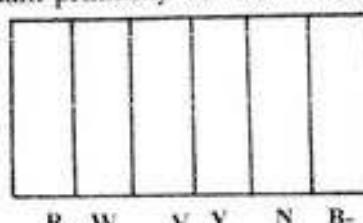
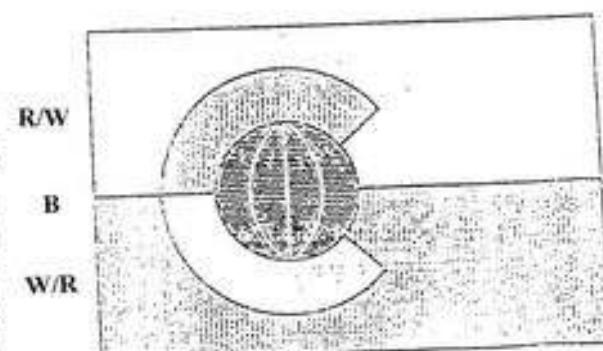
V kanadském Torontu sídlí od roku 1978 instituce, zabývající se sběrem, ukládáním, zpracováním a publikováním údajů o rozlišovacích vlajkách (anglicky "burgee"), námořních vlajkách a vlajkách klubů sdružujících jachtaře, majitele člunů a plachetnic, jakož i dalších námořních společností z celého světa. Archiv má bohatou kartotéku, zpracovanou počítačovým systémem, a knihovnu s více než 300 exempláři jachetních registrů, klubových ročenek a dalších publikací o všech aspektech vlajek, používaných při rekreačním jachtinku. Přes 450 dalších položek této knihovny je věnováno vlajkám vojenského a obchodního loďstva, všeobecné vexilologii a heraldice. Archiv se tak mohl svou bohatou databází podílet na řadě článků, publikovaných v ročence *Raven*, jakož i na přípravě dalších knih o vlajkách používaných na moři. Ředitelem BDA je významný kanadský heraldik a vexilog, současný tajemník NAVA a emeritní archivář Royal Canadian Yacht Club Peter B. Edwards. Instituce nepoužívá žádného symbolu ani emblému.

CENTRUM FLAGI ZIEMI

V roce 1992 vytvořil ve Varšavě polský výtvarník Władysław Serwatowski takzvané Centrum vlajky Země, jehož cílem je na základě geovexilografických výzkumů vytvořit vlajku Země. Touto myšlenkou je prezident Centra posedlý od roku 1969 a postupné kroky k jejímu naplnění uskutečnil již v letech 1978 a 1991, kdy vytvořil teoretické základy geovexilografie a založil sbírku artefaktů zaměřených na problematiku světového vexilogického symbolu. Stál rovněž u zrodu první geovexilografické publikace na světě a u první prezentace návrhů vlajky Země během světové výstavy EXPO'92 v Seville. Koncem roku 1994 spolupracovalo s Centrem více než 120 polských i zahraničních vexilografů. Středisko používalo jako svůj emblém modrý vlajkový list s velkým blankytným nápisem FLAGA, zabírajícím téměř celou jeho plochu, a černý nápis ZIEMI pod listem. Novou vlajku tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a červený, červeno-bílé písmeno C a modrá kresba zemčekoule.

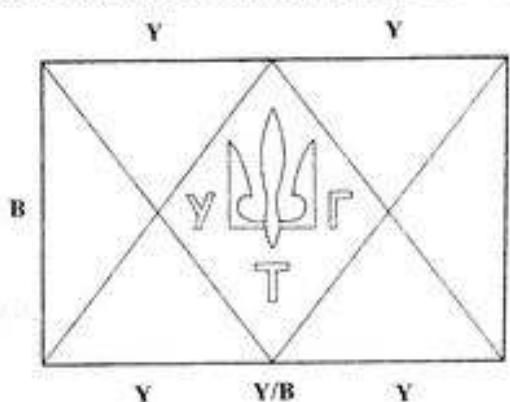
MAGYAR VEXILLOLÓGIAI TÁRSASÁG

Podrobnější informace si zaslouží také společnost našich maďarských kolegů, která byla založena 19. března 1994. Vytýčila si úkol podporovat a koordinovat vexilogická badání na území Maďarska, popularizovat vlajky a vexilogickou vědu mezi maďarskou veřejností, stejně jako vytvořit organizační základnu pro všechny vexilog - profesionály i amatéry - v Maďarsku. Kromě toho chce Maďarská vexilogická společnost zprostředkovat svým členům kontakty s podobnými organizacemi ve světě. Vydává také čtvrtletní zpravodaj *Zászlóvilág* (Svět vlajek), o kterém jsme již dříve informovali. MVT zamýšli rovněž vytvořit a spravovat Muzeum vlajek, podílet se na vzniku nových vlajek a poskytovat odborné informace státním úřadům i nevládním organizacím. Prezidentem Maďarské vexilogické společnosti, jejíž sídlo se nachází v Szentendre u Budapešti, je Tamás Rumi. V době podání přihlášky do FIAV měla společnost 22 individuálních a 12 kolektivních členů. Podle neověřených informacích se nedávno transformovala ve výzkumné středisko a změnila svou strukturu. O vlajce MVT jsme psali již dříve. Dnes přinášíme její kresbu s tím, že barvy vlajky odkazují na symboliku všech kontinentů a odhadláni MVT s nimi spolupracovat. První tři vertikální

pruhů představují maďarské národní barvy a připomínají národní charakter společnosti.

UKRAJINSKE GERALDIČNE TOVARISTVO

Informace o ukrajinské společnosti otištěné ve *Vexilologii* doplňujeme zprávou, podle níž přijala Rada UGT rozhodnutí o své vlajce na zasedání 4. listopadu 1995. Z dvanácti došlych návrhů, kterými byla obeslána soutěž vyhlášená 4. konferenci, byl vybrán návrh Volodymyra Denysova z Černovců. Na jeho modrém listu ohrazení linie, spojující rohy a cipy vlajky se středem protilehlé strany, čtyři žluté rovnoramenné trojúhelníky. Prostřední takto vzniklá modrá ruta nese žlutý trojzubec a zkratku názvu společnosti. Zároveň bylo povoleno, aby při neoficiálních příležitostech

byla vlajka vyráběna bez tohoto emblému.

THE FLAG ASSOCIATION OF NEW ZEALAND / TE ROOPU HAKI MATUA O AOTEAROA

S tímto exotickým dvojjazyčným názvem v angličtině a maorštině byla 16. ledna 1994 založena ve Wellingtonu vexilogická společnost i na vzdáleném Novém Zélandě. Inspirováni dlouholetou zkušeností australských přátel a doporučením dr. W. Smitha z USA rozhodli novozélandští vexilogové založit společnost, v jejíž řadách by mohli účinněji bojovat s úpadkem vlajek na Novém Zélandě, který pozorují v posledních dvou desetiletích. FANZ chce nejen vyvolat po vzoru svých australských kolegů celonárodní diskusi o národní vlajce, ale v roce 1998 rovněž uspořádat při otevření nového Národního muzea výstavu "200 let vlajek Nového Zélandu". Trvale se miní zaměřit na plnění výchovné role při propagaci vlajek a jejich používání mezi novozélandskými obyvateli. Prezidentem společnosti, která sdružuje 20 přispěvatelů do podpůrné nadace, z níž je činnost FANZ financována, je John Matthew. Společnost nemá vlajku, ale užívá emblém sestávající z národní vlajky a názvu společnosti. V srpnu 1994 vydala dvacetistránkové první číslo zpravodaje nazvaného *Masthead* (Čnělka).

-jm-

Andrzej Bebłowski

CESTA POLSKÝCH VEXILOLOGŮ K VLASTNÍ ORGANIZACI

Přestože vědecké vexilogické bádání je v Polsku velmi starého data a odviji se od velkolepého díla *Banderia Prutenorum* Jana Dlugosze o korouhvích používaných v bitvě u Grunwaldu r. 1410, cesta k vytvoření polské vexilogické společnosti byla poměrně složitá. Současní polští vexilogové začali nezávisle na sobě bádat a publikovat v šedesátých a sedmdesátých letech 20. století (1). Jejich články bylo možno také nalézt jak v polských populárních časopisech, tak v zahraničních odborných publikacích, jako jsou *Archivum Heraldicum*, *The Annin Banner*, *The Flag Bulletin*, *Vexilla Nostra* nebo *Vexilologie*. Organizační základnou pro shromažďování vlajek používaných v polském sportovním jachtinku se stal Polský jachtařský svaz, jehož registr vlajek jsem od r. 1982 vedl.

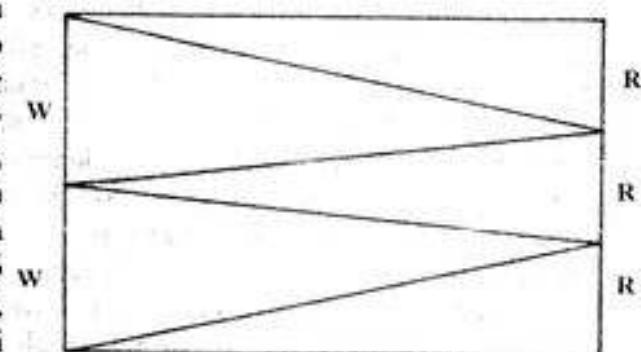
Polští vexilogové se začali navzájem poznávat a již dávno, tak od druhé poloviny 60. let, pomysleli na vytvoření organizace, což však až do r. 1989 hraničilo s nemožností. Fórem, kde bylo možno v té době prezentovat výsledky svého bádání, bylo Towarzystwo Miłośników

Historii ve Varšavě a jeho sekce pomocných věd historických, vedená dr. Stefanem K. Kuczyńskim. V r. 1966 jsem jako pracovník Varšavské univerzity a předseda turisticko-vlastivědného kroužku jejich zaměstnanců založil tzv. Vexilogickou komisi tohoto spolku, první čistě vexilogickou organizaci u nás. I když ne všichni zájemci se mohli stát jejimi členy, střebová organizace už tady byla a s ni jakák takák činnost. Takže dle než čtvrt století byla Vexilogická komise a Registr vlajek Polského jachtařského svazu jedinými vexilogickými organizacemi v Polsku. Když r. 1989 otevřel možnost založit vexilogickou společnost, uvažovalo se o zřízení zvláštní komise v rámci Polské heraldické společnosti, ale její tehdejší výbor to neshledal účelným.

Dne 10. října 1992 se v mé varšavském domě konala první schůzka vexilogů, které se kromě mne zúčastnili pánové Bocian, Bonasewicz, Chorążki, Guzek, Kuczmierowski, Kuczyński, Lankamer, Miller, Skorupski a Znamierowski. Na schůzce bylo přijato rozhodnutí založit Polskou vexilogickou společnost (Polskie Towarzystwo Weksylologiczne) a zvolit mne jejím předsedou a Jacka Skorupského jejím tajemníkem. Byrokratické potíže způsobily, že trvalo dle než rok, než došlo k jednání soudu o zaregistrování naší organizace. Datum jednání vyšlo na pěkný den, a to nejen kvůli hezkému počasi. Konalo se totiž 15. června 1993, tj. v den 584. výročí oné slavné bitvy u Grunwaldu, s níž je spojena prvořadá památka polské vexilogické literatury - Długoszowa Banderia Prutenorum.

Mezi nejdůležitější činnosti společnosti je třeba započítat konzultace nových městských a obecních vlajek (jejich registraci po zesnulém Janu Millerovi převzal J. Skorupski), spoluúčast (s Polskou heraldickou společností) na formulaci článků připravované nové ústavy týkajících se státního znaku a barev, jakož i práce na kodifikaci vexilogického slovníku. PTW chce uplatnit svůj hlas i při tvorbě nového zákona o státních symbolech a nadále konzultovat i vlajky samosprávných územních celků.

Členové PTW se také zajímají o účast na mezinárodních vědeckých a badatelských setkáních (2). Na jednom z nich, konkrétně na 6. mezinárodním vexilogickém kongresu v r. 1975, ostatně vznikl i podnět k návrhu vlajky tehdy ještě neexistující společnosti polských vexilogů. Účastníci kongresu se nereprezentovali mnoha vlajkami svých společností, protože většina z nich byla teprve ve fázi návrhů. Proto jsem i já začal přemýšlet o různých variantách, využívajících k tomu polských národních barev a přihlížeje k proporcím naší státní vlajky. Snažil jsem se nalézt co nejjednodušší řešení, protože Millerovy návrhy téhož symbolu se mi zdály příliš komplikované. O přestávce jednání kongresu na palubě lodi Princess Christina jsem se svěřil se svým záměrem dr. Neubeckerovi, který toho dne kongresu předsedal. Jak se polsky řekne nauka o vlajkách, zeptal se mne. Odpověď jsem Weksylologia. No nejjednodušší je, opáčil, abyste do polské vlajky vkomponoval písmeno W. A udělal skicu zubaté čáry v podobě písmene W oddělující obě pole polské vlajky. Tento návrh se mi však také nelibil, protože neodpovídal mým představám, i když spojení písmene W s polskými barvami bylo zajímavé. Vlajka by podle mého názoru měla silněji vyjadřovat národní tradici, i když ji spojovala s vexilogií. Po několika pokusech mne napadlo otočit písmeno W o devadesát stupňů a prodloužit je tak, aby se dotýkalo žerďového okraje. Dva bílé rovnoramenné trojúhelníky vepsané obdélníku způsobují, že poměr barev je stejný jako na polské národní vlajce, přičemž připomínají praporky na kopích polské jízdy, která má trvalé místo v srdcích Poláků. Tato vlajka existovala již v letech 1976 až 1984 v jednom malém exempláři, zachovaném do dneška, a používala ji zmíněná Vexilogická komise 587. pobočky

Polské turistické a vlastivědné společnosti při Varšavské univerzitě. O rozměrech 1 x 1,6 m byla zhotovena pro 11. vexilogický kongres v Madridu r. 1985. Po vzniku Polské vexilogické společnosti byla přijata za její symbol a zapracována do stanov. Ty v článku 5, odst. 1 popisuji vlajku takto: "Společnost používá vlajku obdélníkového tvaru v barvách červené a bílé, která je tvořena dvěma stejnými bílými rovnoramennými trojúhelníky. Jejich základna leží na žerdovém okraji, zatímco vrcholy dosahují k vlajicímu okraji červeného listu. Poměr stran vlajky je 5:8."

Vzhledem ke kulturní blízkosti a slovanské vzájemnosti byly již v roce 1972 navázány přátelské vztahy s Vexilogickým klubem v Praze a já se stal, stejně jako A. Bonasewicz a J. Miller, dokonce jeho členem - zahraničním spolupracovníkem. Je třeba zdůraznit, že jsme vždy obdivovali české publikace, týkající se tohoto tématu, a podle možnosti se je snažili získávat. Českou vexilogickou literaturu můžete najít v knihovně prakticky každého polského vexilologa. Přitom bych chtěl vyjádřit litost nad tím, že naše vzájemné vztahy nebyly tak intenzivní, jak by měly být. Doufejme, že účast českých vexilologů na 16. mezinárodním vexilogickém kongresu ve Varšavě v roce 1995 a naše účast na 1. českém národním vexilogickém kongresu v Hradci Králové v roce 1996 bude znamenat předěl v našich vzájemných vztazích.

(Jazykově upravil a zkrátil J. Martykán)

Poznámky:

(1) A. Bonasewicz: vlajkové tabule Velkého atlasu světa (1962), A. Bonasewicz: Godła i flagi świata (1970). J. Miller: Choragi i flagi polskie (1962), J. Miller: Flagi (1970). S. K. Kuciński a kol.: Godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej (1963, 1970 a 1978).

(2) První kongres, na který se mi jako prvnímu vexilogovi z Polska podařilo dostat, byl 6. mezinárodní vexilogický kongres v Nizozemi v roce 1975, kam přijel i ze západního Německa Alfred Znamierowski. Díky velkému úsilí se mi podařilo zúčastnit se také kongresů ve Washingtonu, Vídni, Bremerhavenu, Madridu a v Barceloně. Do Curychu již jela z Polska poprvé skupina čtyř osob.

VEXILOGICKÁ LITERATURA

Vladimir Liščák - Pavel Fojtík: Státy a území světa. Praha: Libri, 1996. 935 s. CZK 295,- ISBN 80-85983-07-09

Poprvé nejenom u nás, ale i ve světě bylo barevně prezentováno mnoho vlajek na vlajkové příloze této pozoruhodné publikace. Dva přední čeští vexilogové v ní kromě toho shromázdili neuvěřitelné množství informací o 386 nezávislých státech, závislých územích, územně-správních jednotkách a dalších územích světa, dosud u nás nepublikovaných, aktuálních a v rozhodující míře i pěsňích. Vitané jsou zejména historické exkurzy u jednotlivých hesel této encyklopédie, užitečné každému vexilogovi, zabývajícímu se historii státních vlajek. I když by se dalo jistě diskutovat o hledisku, podle kterého rozhodovali autoři o zahrnutí toho kterého správního území do své encyklopédie, jakož i o některých drobných nesrovnalostech v nevexilogické části, v zásadě nelze o výhradách v tomto směru vůbec mluvit.

Odborné zaměření našeho zpravodaje však nutí recenzenta být ve věci vlajek a znaků "hnidopichem", třebaže tak čini s vědomím náročnosti mravenčí práce svých kolegů z duše nerad. Zatímco znaky jsou v encyklopedii prezentovány v černobílém provedení s uvedením roku jejich zavedení, vlajky jsou kromě toho duplicitně vyvedeny v barvách na zmínované příloze na křídovém papíře. Jsou zobrazeny ve skutečném poměru stran, barevné odstiny jsou takřka dokonalé a celá příloha je i po stránce kvality tisku velmi zdařilá. Protože jedinou verbální informaci o vlajkách je rok jejich zavedení, je škoda, že v některých případech se vzloudily chyby (Ceuta - 14.8.1415, Estonsko - 6.11.1992, Kanárské ostrovy - 16.8.1982,

Libanon - 1996, Man - 9.7.1968, Turks a Caicos - 7.11.1968, Wallis a Futuna - asi 1888). Za závažnější však považuji, že autorům unikly chyby na vlajce Eritreje (každá větévka má mít po 14 listech), Martiniku (hadi mají mít poněkud jiný tvar), Svaté Heleny (místo celého znaku má být pouze jeho štit), ale především Svatého Tomáše a Princova ostrova (poměr šířky pruhů má být 2:3:2). Výhrady mohou mít někteří vexilogové i k použití vlajky politického hnutí FLKSN jako vlajky území Nové Kaledonie, k neaktuálnosti vlajky Gagauzská, resp. k tomu, proč Macao nereprezentuje městská vlajka z 27.7.1961. Sami však vidíte, že se jedná o drobnosti, kterým se nelze zejména při připravě tak obsáhlého kompendia vyhnout. Jediným skutečným zklamáním pro vexilologa proto bude zjištění, že v upoutávce nakladatelství slibovaný vexilogický popis vlajek a znaků bohužel chybí. Snad se to podaří napravit při nejbližší reedici této zdařilé publikace, neboť argumenty o nedostatku místa již při jejím běžném prolistování evidentně neobstojí.

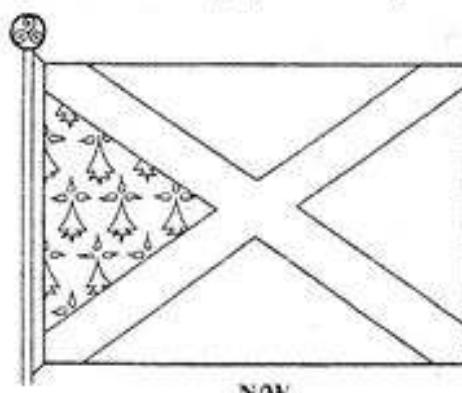
(Zpracováno s použitím připomínek R. Klimeše.)

-jm-

RŮZNÉ

BRETONŠTÍ VEXILOLOGOVÉ SE ZORGANIZOVALI

Dne 23. června 1996 se sešlo v Langueux sedm Bretonců, aby založilo vexilogickou společnost. Jmenuje se francouzsky *Société Bretonne de Vexillologie* (ve zkratce S.B.V.), což znamená Bretonská vexilogická společnost. Bretonský název je *Kevarzhe vannielourezh vreizh*. Do vydání prvního čísla odborného zpravodaje stoupil počet členů na 12, mezi nimi jsou i Nebretonci. Předsedou byl zvolen Bernard Le Brun, nadaný heraldik a vexilog z Quimperu, mistropředsedou Dr. Philippe Rault, opravdový znalec bretonských vlajek, a tajemníkem a současně pokladníkem Allain Raullet, vexilog známý z kongresů. Mistropředseda byl pověřen redakcí časopisu nazvaného *Ar banniel*. Jeho první číslo nese vročení podzim 1996 a má rozsah 14 stran A4 v černobílém provedení. Bude vycházet třikrát ročně. Články jsou psané ve franštině, názvy rubrik v obou řezech. Jako dobrý nápad lze označit opakování všech obrázků na zvláštním listě pouze z jedné strany. Je to pro zájemce, kteří si je chtějí vybarvit. Společnost si stanovila několik náročných cílů. Chce podporovat výměnu zkušeností a znalostí, sbírat vlajky a prapory bretonských měst a krajů, společnosti a institucí jak minulých, tak i současných, zachycovat je a předat je budoucím generacím formou byť sebeskromnějšího zpravodaje, navrhovat bretonským obcím a společnostem vexilograficky hodnotné vlajky, bojovat proti logomanii (doslova ji nazývají "rakovinou, která postihla Francii"), a všeobecně tak přispívat k záchraně, rozvoji a podpoře národního kulturního dědictví. Bretonci nemají v úmyslu konkurovat francouzské vexilogické společnosti, chtějí se omezit na bretonské vlajky a prapory, a tak obohatcovat francouzskou vexilogii. Bretonští jazykovědci pověřeni přeložením pojmu *vexilogie* zavrhl slovo *veksillouriez*, kde se latinské *vexillum* dá snadno rozpoznat, a rozhodli se pro *bannielouriez* založeném na bretonském výrazu *banniel* znamenajícím jak vlajku, tak prapor. Moderní bretonská slova se totiž vytvářejí na základě domácích výrazů a ne latinských nebo řeckých. Bílou vlajku společnosti navrhl Divy Kervella. Vlajka nese černý úhlopříčný kříž, jehož ramena jsou silná 1/10 délky vlajky. Žerdové trojúhelníkové pole je poseté černým hermelínem, počet elementů

N/W

tudíž není určen a částečně se na okraji pole ztrácejí. Úhlopříčný kříž je vzat z mezinárodní signalizační abecedy. Tam je písmeno "V" vytvořeno červeným úhlopříčným křížem na bílém listě. "V" zastupuje pojem vexilologie. Kříž je však taky možno chápat jako dvě písmena "V" spojená u svých základen. Znázorňuje to pak slova "Vannielouriezh Vreizh" z názvu společnosti, jež znamenají "bretonská vexilogická" (společnost). I když vlajka barvami a základními elementy jasně poukazuje na Bretan, odlišuje se pojtem silně od jiných existujících tamních vlajek. Úhlopříčný kříž připomíná černý středový z historické vlajky z r. 1188. Je i vzpomínkou na vlajku Union Régionaliste Bretonne (U.R.B.), společnosti založené v roce 1898. Ta měla bílou vlajku posetou hermelinem, přes nějž byl položen zelený úhlopříčný kříž. Byla to první společnost, která se začala zabývat modernizací bretonské vexilogie. Za povšimnutí stojí makovice žerdi. Je to magický symbol starých Keltů zvaný "hevoud", vlastně svastika, která se však netočí zlověstným směrem (jako např. nacistická), nýbrž dobrodějným, podobně jako triskel na vlajce ostrova Man.

Ing. Jiří Tenora

NOVÝ ČESKÝ VEXILOLOGICKÝ ZPRAVODAJ

Od dubna 1994 do června 1995 vydávalo Středisko vexilogických informací ing. Petra Exnera jako svůj zpravodaj *Informace*, kterých vyšlo celkem 27. Po osmnáctiměsíční odmlce, způsobené přípravou 1. českého národního vexilogického kongresu, se SVI vrátilo k publikační činnosti v prosinci 1996, kdy vyšlo 28. číslo zpravodaje, který již nese jméno *vexiINFO*. Kromě zdůvodnění publikační přestávky v něm P. Exner krátce informuje o průběhu kongresu, o vzniku Českých vexilogických stránek na Internetu a popisem městské vlajky otevírá seriál *Vlajky nad Hradcem*. V dalším čísle pak přináší kresby vlajek italských regionů, barevné vyobrazení státního znaku Karačajevsko-Čerkeska a informaci o vlajkách, které v Hradci vlají na budově Komerční banky. K obnovení publikační činnosti Středisku vexilogických informací blahopřejeme a zájemce z řad členů klubu odkazujeme přímo na SVI, Havlíčkova 294, 500 02 Hradec Králové.

-jm-

Adresy autorů hlavních článků:

Jan Tejkal, Záblatská 25, 713 00 Ostrava - Heřmanice
Ing. Jaroslav Martykán, Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4
Milan Týma, Jitkov 7, 582 24 Oudoleň

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilogického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Připravuje redakční rada ve složení ing. A. Brožek, JUC. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Výtvarně spolupracoval Jan Tejkal, ing. Jaroslav Martykán, ing. Petr Exner a ing. Jiří Tenora. Anglické překlady ing. Aleš Brožek a Darina Martykánová.

Duben 1997

č.103

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 426/93 ze dne 23.3.1993.

OBSAH:

PRAPORY MĚSTSKÝCH OBVODŮ OSTRAVY III.	1963
VLAJKA OSMANSKÉHO OBCHODNÍHO LOĎSTVA	1966
HAVLÍČKOBRODSKÁ VLAJKA	1969
ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ STRÁNKY NA INTERNETU	1971
NOVÍ ČLENOVÉ MEZINÁRODNÍ FEDERACE VEXILOLOGICKÝCH SPOLEČNOSTÍ	1972
CESTA POLSKÝCH VEXILOLOGŮ K VLASTNÍ ORGANIZACI	1974
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	1976
RŮZNÉ	1977
Bretonští vexilologové se zorganizovali	1977
Nový český vexillologický zpravodaj	1978

CONTENTS:

FLAGS OF MUNICIPAL DISTRICTS OF THE CITY OF OSTRAVA III.	1963
THE MERCHANT FLAGS OF THE OTTOMAN EMPIRE	1966
THE MUNICIPAL FLAG OF HAVLÍČKŮV BROD	1969
CZECH VEXILLOLOGICAL PAGES ON THE INTERNET	1971
NEW MEMBERS OF THE INTERNATIONAL FEDERATION OF VEXILLOLOGICAL ASSOCIATIONS	1972
FROM THE HISTORY OF THE POLISH VEXILLOLOGICAL ASSOCIATION	1974
BOOK REVIEWS	1976
VARIA	1977
The Bretons have created a flag society	1977
A new Czech vexillological newsletter	1978

Vytištění tohoto čísla sponzorovala firma tonner international

ISSN 1211-2615